

TILLSYNS- OCH
FÖRESKRIFTSRÅDET

2017-06-07

Ärendenummer
NV-00286-17

Sändlista

Protokoll möte med Tillsyns- och föreskriftsrådet

Tid: Onsdag den 7 juni, kl. 10— 15.45

Plats: Naturvårdsverket, Lokal Söderåsen

Närvarande:

Gunilla Ewing Skotnicka, Naturvårdsverket
Christian Haglund, Naturvårdsverket
Helena Segervall, Kemikalieinspektionen
Ann Lundström, Havs- och vattenmyndigheten
Robert Öjemark, Generalläkaren
Tomas Waara, Länsstyrelsen i Uppsala län
Thomas Forsberg, Sveriges Kommuner och Landsting
Mona Strandmark, Statens jordbruksverk
Karin Sparrman, Miljödepartementet (till och med punkt 6)
Sara Berwick, Miljödepartementet
Camilla Johansson (ToFR-kansli), Naturvårdsverket

Frånvarande:

Helena Götherfors, Södertälje kommun
Agneta Falk Filipsson, Folkhälsomyndigheten
Karin Sigvardsson, Länsstyrelsen i Östergötlands län

1. Mötets öppnande

2. **Beslut:** Fastställande av föregående protokoll

Inga synpunkter har inkommit efter utskick, protokollet fastställs.

3. **Beslut:** Fastställande av dagordning

4. **Information och dialog:** Uppföljning & utvärdering miljötillsyn och avgifter 2016

(Monika Magnusson, Katariina Parker, Naturvårdsverket).

Årligt uppdrag enligt 1 kap 28 § miljötillsynsförordningen att redovisa till regeringen

identifierade brister och ge förslag till hur miljöbalkstillsynen kan utvecklas och förbättras. Inte bara Naturvårdsverkets ansvarsområde utan all miljöbalkstillsyn.

Svarsfrekvens vid redovisning av 2016 års tillsyn: Alla Länsstyrelser och 84% (209 av 290) av kommunerna svarade. Svaren kommer läggas upp som öppna data motsvarande föregående år.

Redovisningen innefattar resultaten av insamlad data. [Länk till redovisning inkl. bilaga](#). Analys av identifierade brister, men inga förslag lämnades i år. Istället bifogades Naturvårdsverkets inspel till miljöutredningen inom följande områden:

- Organisering av tillsynsvägledning, vägledning och information
- Behovsutredning och tillsynsplan
- Systematisk uppföljning/utvärdering
- Ingripandemöjligheter då tillsyn inte fungerar
- All förändring ska stärka Digitalt först
- Definition av god tillsyn
- Renodling av tillsynsbegreppet
- Naturvårdsverket får talerätt i tillsynsärenden
- Kompetenskrav på operativa tillsynsmyndigheter
- Finansiering

Samverkan:

Samverkan mellan kommuner är viktigt för en enhetlig tillsyn, stärka resurserna, erfarenhetsutbyte och gemensamma insatser.

52 av 209 har formaliserade nätverk och samarbetsprojekt. 30 av 209 har samarbetsavtal inom specialistområden. 12 av 209 har gemensam förvaltning/gemensam nämnd. 9 av 209 har kommunalförbund.

15 Länsstyrelser svarar att det finns regional miljösamverkan.

Personresurser

Personresurser kommuner: Vanligast är att kommunerna har mellan 3 och 6 åk (65 av 209).

50 av 209 har fler än 10 åk, 50 har färre än 3 åk.

Personresurser länsstyrelser: Ungefär som föregående år. Däremot har 12:6 samråd och vattenverksamheter ökat sina resurser jämfört med 2015.

Tillsynsobjekt 2016

1. U-verksamheter 58 800.
2. Efterbehandlingsobjekt med utpekad tillsynsmyndighet 41 000.
3. Vattenverksamheter 41 000.
4. C-objekt, anmälningsskydd 23 900.
5. Anmälningsskydd hälsoskydd 23 800.
6. Skyddade områden 8 800.
7. Tillståndspliktig miljöfarlig verksamhet 5 800.
8. Artskydd 330.

Bortprioriteringar

Helt bortprioriterade områden hos kommuner: kemiska produkter och biotekniska organismer 22, vattenskyddsområden 22, övriga hälsoskyddsverksamheter 22, skyddade områden 18, avfall och producentansvar 11. Stora skillnader på vissa områden. Vi behöver följa utvecklingen under längre tid för att kunna dra säkrare slutsatser.

Helt bortprioriterade områden hos Länsstyrelsen: Något färre områden som helt bortprioriterats 2016 jämfört med 2015. Vi har också uppgifter om hur den egeninitierade och den händelsestyrda tillsynen utvecklats sedan föregående år. Egeninitierad: 12 länsstyrelser anger att läget är oförändrat och 8 att den ökat och 1 att den minskat. Händelsestyrda: 12 länsstyrelser anger att läget är oförändrat och 9 att den ökat.

Slutsatser: Kommuner och länsstyrelserna bortprioriterar inte tillståndspliktiga verksamheter.

Kommunernas kostnadstäckning

Vanligast 31-60% kostnadstäckningsgrad. Kommunerna har bäst koll på intäkter och kostnader för miljöfarliga verksamheter. I redovisningen finns också uppgifter om hälsoskydd, EBH och naturvård men här är intäkterna och kostnaderna samt även svarsfrekvensen lägre.

Miljöbrottsanmälningar.

Totalt 5427 miljöbrottsanmälningar i landet, varav 1939 är nedskräpningsärenden.

144 kommuner har gjort 867 anmälningar. (Varav 124 har gjort mellan 1-9 anmälningar/kommun). Länsstyrelserna gjorde 312 anmälningar.

De övriga miljöbrottsanmälningarna, dvs 4068, kommer från de centrala myndigheterna, generalläkaren och privatpersoner.

Uppföljning av kommuner

6 länsstyrelser gjorde ingen uppföljning. 7 gör årliga handläggarräffar. 13 har gjort kommunbesök. 4 har gjort enkäter.

Medskick till Miljösamverkan Sveriges projekt om revision av kommunernas tillsyn kan skickas till Katariina Parker.

FAPT (Förordningen om avgifter för prövning och tillsyn enligt miljöbalken).

14 länsstyrelser uppgifter om beräknade kostnader för nödvändiga tillsynsåtgärder som inte kan täckas av avgifter följer den modell som Miljösamverkan Sverige tagit fram. Dessa uppgifter kan därför anses vara jämförbara. För dessa 14 var 477 miljoner kr i redovisade tillsynsbehov (Ej vissa tillskott via anslag som EBH) där 412 miljoner inte täcks av avgifter.

För att kunna jämföra, så är det bra om länsstyrelserna även fortsättningsvis använder Miljösamverkan Sveriges modell.

Fråga till rådet.

Kan TVL-myndigheterna göra något för att främja samverkan mellan kommunerna?

Samverkan främjas i samband med nationella kampanjer.

Kommunerna har bett SKL om stöd att hitta hur avtal mellan kommunerna att köpa tjänster, kompetens av grannkommunerna.

Samverkan kan främjas som en bieffekt då Länsstyrelsen kan göra revision av kommunernas tillsyn och samtidigt begära rättelse.

Centrala myndigheterna kan stötta regional miljösamverkan på olika sätt, ex. i referensgrupp eller i någon sakfråga för något projekt där vägledning tas fram.

5. *Dialog: Erfarenheter av miljöbalksdagarna som berör ToFR, TVL eller angränsande verksamhet*

Bra mötesplats. Flera intressanta utredningar och regler som var på gång eller precis levererats. Flera av passen är filmade. Rekommenderar bl.a. passet om 50 år inom miljöarbetet.

För mycket Stockholmsperspektiv enligt många kommuner.

Nya vägledningsformer: Flera kommuner sökte tips hur de ska kunna skapa nätverk för sina snabba frågor och svar. Digitala lösningar är mest vanligt för detta.

Sociala medier som ny vägledningsmetod. Vilka av oss använder det för att sprida information till allmänheten?

Nyhetsbrevet från ToFR – Camilla hade frågat de hon mötte om de prenumererade. Alla hade prenumeration av nyhetsbrevet. De som arbetade som juristkonsulter uttryckte särskilt att ToFRs nyhetsbrev är det bästa för att enkelt sköta bevakning inom regler, vägledning och rättspraxis.

Utvärdering från deltagarna: Bra betyg. Dialogerna uppskattades.

6. *Konsultation: Gemensam avsiktsförklaring om PFAS. Hur berör det oss?*

En avsiktsförklaring cirkulerar nu hos alla miljömyndigheter. Den innehåller mycket samverkan men vad innebär detta rent konkret för oss? (*Helena Segervall, Kemi*)

Gällande TVL frågorna inom PFAS-nätverket så är det fortfarande oklart. När det frågas så är det ingen som riktigt vill ta ansvar för frågan. Ingen av deltagarna i PFAS-nätverket svarar för tillsynsfrågorna.

Kommuner är inte med i PFAS-nätverket. Men de kan behövas i nätverket då de vet vilka frågor som de vill ha svar på för att kunna göra sitt arbete, stöd i sin tillsyn.

Jenny Ivarsson, KEMI, samordnar PFAS-nätverket. Möte 3 oktober.

Christian Haglund ansvarar för att PFAS-nätverket lägger in tillsynsvägledning och tillsynsfrågan.

Försvarsmakten bör vara med i PFAS-nätverket med tanke på allt arbete de har gjort i frågan.

Vad är på gång inom vägledning inom PFAS?

Länsstyrelsen i Uppsala län har genomfört en kompetenshöjning om PFAS för kommunerna. Länsstyrelsen i Skåne län är på gång att göra TVL om PFAS. De har sökt av landets vägledning inom området. Naturvårdsverket ska påbörja framtagning av vägledning för efterbehandling av PFAS och har bl.a. stöd av Länsstyrelsen i Skåne i det arbetet.

7. **Information: Aktuellt från IMPEL**

(Christian Haglund, Naturvårdsverket)

Sverige deltar i ett fåtal projekt i år, företrädesvis på avfallssidan samt i det fleråriga IED-projektet. Dessutom har Naturvårdsverket varit med i ett projekt om *ekonomiska säkerheter* där den rapport som tas fram, kan komma att hänvisas som vägledning av EU-kommissionen. Fokus i projektet är att skapa en *practical guide*, en erfarenhetsbank för att underlätta för, framförallt prövande myndigheter, att ställa ekonomiska säkerheter som är tillräckligt stora, säkerställda och tillgängliga att nyttja, även vid t ex ekonomiska svårigheter eller konkurs. Rapporten beräknas publiceras i december i år.

Den första som är underlag till den praktiska guiden [finns publicerad här](#).

8. **Dialog: Författningar**

- Föreskriftskollisioner? – nej inte nu.
- Föreskriftsarbete som behöver samarbete? – nej inte nu.
- Föreskrifter på gång och författningsändringar.

Myndigheterna ser över sina rutiner att författningsändringar meddelas automatiskt till Tillsyns- och föreskriftsrådets kansli, Camilla Johansson.

Översyn av författningar

Kemikalieinspektionen har nu genomfört en översyn av reglerna när det gäller vilka faroklasser som ska betraktas som särskilt farliga kemiska produkter och därmed omfattas av tillståndsreglerna. I översynen ingick också att se över befintliga undantag med hänsyn till hälsorisker vid hantering och dagens användning och behov. De ändringar som är resultat av översynen genomförs i ändringsföreskriften KIFS 2017:3 och gäller från den 1 juni 2017.

[Länk till ändringsföreskrift KIFS 2017:3](#)

[Länk till PM om ändringsföreskriften](#)

Kemikalieinspektionen planerar en fortsatt översyn av undantaget för natrium- och kaliumhydroxid där även förbudet mot flytande produkter för rensning av avlopp i 15 § förordning 1998:944 behöver beaktas. Förbudet i förordningen innebär att vissa sådana produkter inte får säljas i Sverige.

9. **Information: Senaste nytt från miljö- och energidepartementet**

(Sara Berwick, Regeringskansliet)

MKB-propositionen har överlämnats till riksdagen. Vad gäller vattenverksamhet och invasiva arter finns det ingenting nytt att rapportera om men arbete pågår.

Det beslutades om en utredning på regeringssammanträdet den 1 juni om gruvor och ekonomisk säkerhet, [länk till kommittédirektivet](#).

Regeländringar

Miljöbedömningar. Nytt 6 kapitel miljöbalken. I en proposition lämnas förslag om ett nytt 6 kap. i miljöbalken och följdändringar i sektorslagstiftning. Det föreslås bland annat en ny struktur och vissa nya ord och uttryck introduceras. Det föreslås även nya och förtydligade krav på vad en miljökonsekvensbeskrivning ska innehålla.

Remisser

[Remiss av Naturvårdsverkets förslag till genomförande av EU direktiv om begränsning av utsläpp till luften av vissa föroreningar från medelstora förbränningsanläggningar](#)

[Remiss av Havs- och vattenmyndighetens rapport Tydligare regler för små avloppsanläggningar med tillhörande konsekvensanalys](#)

[Remiss av Promemoria - Naturvårdsverket som tillståndsmyndighet inom EUs system för handel med utsläppsrätter](#)

[Remiss av Energimarknadsinspektionens rapport - Åtgärder för ökad efterfrågefleksibilitet i det svenska elsystemet](#)

[Remiss av Energimarknadsinspektionens rapport - Kommissionsriktlinjer och nätföreskrifter för el](#)

[Remiss av promemorian Genomförande av ILUC-direktivet](#)

[Remiss av promemorian Reduktionsplikt för minskning av växthusgasutsläpp från bensin och dieselbränsle](#)

[Remiss av Energikommissionens betänkande Kraftsamling för framtidens energi](#)

[Remiss av Promemoria - förbud mot plastpartiklar i kosmetiska produkter](#)

[Remiss av Kompletterande bestämmelser till Europaparlamentets och rådets förordning om övervakning, rapportering och verifiering av koldioxidutsläpp från sjötransporter](#)

[Remiss av utredningen om Styrmedel för att förebygga uppkomst av avfall i syfte att främja en cirkulär ekonomi](#)

[Remiss av förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv om begränsning av användning av vissa farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning](#)

[Remiss av Naturvårdsverkets redovisning för åtgärder för minskad nedskräpning](#)

10. Information och Dialog: Offentliga utredningar som berör rådet?

- Det finns en [utredning](#) tillsatt kring lagen om allmänna vattentjänster. Ska även titta på effektiva styrmedel för att öka åtgärdstakten för enskilda avlopp. Redovisas senast 28 februari 2018.
- Utredning om [plasts påverkan på miljön](#). Resultatet ska slutredovisas till Miljö- och energidepartementet senast den 1 oktober 2018.
- Det kommer en utredning om [gruvor och ekonomisk säkerhet](#) framöver.

11. Information: Agenda 2030 och miljömålsrådet – vad berör miljötillsyn och Tillsynsvägledning (Martin Pålman, Naturvårdsverket, Miljömålsenheten)

Miljömålen ska finnas kvar. De fångar upp den ekologiska bilden av Agenda 2030.

Agenda 2030 delegationen lämnade en rapport till Regeringen förra veckan om hur detta arbete ska kunna utföras i landet. Åtgärdsförslag finns med det. Bl.a. förslag att komplettera med något etappmål.

För kommunerna är Agenda 2030 attraktiv att använda för styrning och planering av verksamheterna och samhället.

Förra veckan lanserades nya webbsidan <http://www.sverigesmiljomal.se/>

Den ska utvecklas i två etapper. Tanken är att kunna spela in goda exempel på hur kommuner och län arbetar med miljömålsarbetet.

Miljömålsrådet. Myndighetschefer som leds av Maria Wetterstrand. Slutredovisas nästa år.

Åtgärdslista finns, uppdaterad för 2017. 44 pkt från förra listan och 29 nya. Martin har kollat om det är något som berör tillsyn eller vägledning. Det är tre åtgärder med mest koppling till tillsyn.

- Gemensam planering av genomförandet av vattenförordningen. (Havs- och vattenmyndigheten samordnar),
- Toalettavfall från fritidsbåtar.
- Vägledning livscykelanalyser byggnader.
- Ev. även terrängkörningslagen.

Vad som händer med miljömålsrådet efter 2018 är inte klart.

Miljömålsdagarna som var i Östersund 30-31 maj, mycket fokus på åtgärdsarbetet.

Regionala miljömålskonferenser genomförs under 2018 på 4-5 platser i landet.

Agenda 2030 saknas vissa miljöaspekter så därför kompletterar målen varandra.

Efterlyser särskilt goda exempel på hur miljömålen knyts in i tillsynen. Det kan läggas in via webben. Ex. i samband med tillsynens behovsanalyser och tillsynsplaneringsplaner.

12. Information: Åtgärder kopplade till åtgärdsprogrammen för vatten och hav som rör tillsynsvägledning och prövning

(Ann Lundström, Havs- och vattenmyndigheten)

Presentationen finns på samverkansforumet som bilaga 12..

Vattenmyndigheternas åtgärdsprogram [finns här](#).

Sex program, dvs en för varje vattenområde samt en för havet. Konkreta åtgärder.

Ex. dricksvattenskydd och dricksvattenförsörjning. Blå tråden.

Havs- och vattenmyndigheten vägleder, Generalläkaren tillsynar. Länsstyrelsen vägleder kommun och gör viss tillsyn. Kommunerna tillsynar. Stödjande fysisk planering Boverket, Länsstyrelsen, Kommun.

Det verkar inte vara känt att dricksvattenskyddet måste tillsynas. Tillsyn av dricksvattenskydd är den tillsyn som är mest bortprioriterad enligt uppföljningen av miljötillsyn 2016. Beror på att det är svårt ta betalt för den här tillsynen.

Ex. Naturvårdsverket ska vägleda om prövning och tillsyn av Miljöfarlig verksamhet i syfte att minska utsläppen till vatten av prioriterade ämnen och farliga ämnen.

Generalläkaren efterlyser vägledning.

Ta hem till sin verksamhet, förankra inom sina organisationer att vi vet våra egna åtgärds punkter.

13. Information: Senaste nytt från ledamöterna

Generalläkaren

Förbereder krigsträningen i september.

Naturvårdsverket

Vägledningsplanen för 2017. Årets plan utgör en översyn av planen för 2016-2018 med justeringar i löptexten, samt en ny förteckning över årets prioriterade vägledningsinsatser och uppföljning av föregående års prioriterade vägledningsinsatser. Till följd av organisationsjusteringen var det inte möjligt att ta fram en tillförlitlig plan i december 2016.

Vägledning som berör tillsyn:

- *Vägledning om när avfall upphör att vara avfall* (fortsättning på 2016 års vägledningsinsats)

När: Under maj 2017 kommer det att genomföras tre seminarier varav ett kombinerat med webinarium. Vägledning läggs ut löpande på vår webbplats inför och därefter.

- *Vägledning om ökad och säker materialåtervinning*

När: Huvuddelen av vägledningen publiceras/genomförs under kvartal 2 2017. I samordning med: Kemikalieinspektionen. Hur tillgängliggörs resultaten: Webbtext och vägledningsdokument plus kommunikationsinsatser

- *Vägledning om f-gaser*

När: Den nya vägledningen är uppdelad i olika områden som blir tillgängliga under våren, sommaren respektive hösten 2017.

Utredning 2 kapitlet miljöbalken

Naturvårdsverket har beslutat om att ge utredningsmedel för analys av hur tillsynsmyndigheter tillämpar och motiverar beslut gällande nyetablering av miljöfarliga verksamheter utifrån hänsynsreglerna i MB kap. 2. Analysen kommer att utföras vid Uppsala universitet (projektledare Annika Nilsson). Syftet med analysen är att öka kunskaperna om hur operativa tillsynsmyndigheter tillämpar och motiverar sina beslut utifrån hänsynsreglerna i miljöbalkens andra kapitel. Målet är att analysens resultat ska kunna användas som underlag för att utveckla Naturvårdsverkets vägledning till de operativa tillsynsmyndigheterna samt identifiera behov av andra kompetenshöjande insatser inom tillsynssystemet

Neighbour check of environmental inspection, Ramböll, Danmark.

Lägger upp sammanfattningen av detta på samverkansforum.

SKL

Vattenbrist. Nu funderas det mycket om detta.

Strålsäkerhetsmyndigheten håller ihop arbetet att ta fram ny handlingsplan om Radon.

Smartare miljöinformation. Det är väldigt många grupper inom detta och SKL kommer inte kunna bemanna alla dessa grupper.

Växtskydd. Hållbarhetsdirektiv. Revision. Har skickat ut till kommuner istället.

Jordbruksverket

- Arbetar tillsammans med HaV med en vägledning för tillsyn och provning av gödselhantering inom vattenskyddsområden. Den kommer ut på remiss i augusti/september.

- En enklare vägledning om BAT-slutsatser för stora svin- och fjäderfäanläggningar kommer att publiceras i juni.

- Rapporten om tillsynsprojektet om bekämpningsmedel i växthus och plantskolor är klar. Den finns publicerad på webbplatsen: <http://webbutiken.jordbruksverket.se/sv/artiklar/ra176.html>

Miljösamverkan Sverige

Styrgruppsmöte 9 juni. Ska titta på om vad arbeta med 2018.

Röd flagg kring bemanning av arbetsgrupper.

Har lämnat inspel till Miljöutredningen.

Länsstyrelsen i Uppsala län

Regional miljösamverkan kommer bildas i Uppsala län. Men de har även börjat prata med Gävleborg, Dalarna och Västmanland för att bjuda in dem i denna samverkan.

Intressant avfallsärende: Ska upp i MÖD. Ska Länsstyrelsen be MÖD att låta höra Naturvårdsverket kring huruvida det är ett avfall eller inte? – ja.

KEMI

Nyhetsbladet. TVL från Kemikalieinspektionen.

CLP märkning i handeln i höst. Stort intresse. Ett av seminarierna i höst kommer filmas.

Tillsynspaket. Har tagit fram paket för några tillsynsområden. Tas fram efter varje nationella projekt.

Seminarier om varutillsyn. Tagit fram powerpoint med ljud. Även tagit fram tillsynspoddar.

Havs- och vattenmyndigheten

- HaV har gett uppdrag till Göteborgs universitet att ta fram underlag för hållbara vattenbrukstekniker – redovisas strax. Workshop i december med Jordbruksverket för att borra i ytterligare frågor, näringen och andra bjuds in.
- Vattenskyddsområden: - Havs- och vattenmyndigheten och Naturvårdsverket uppdaterar Vic Natur – skyddade områden för att få bättre träff i upplägget på vattenskyddsområden, utbildningsinsats senare i höst.
- Havs- och vattenmyndigheten och Jordbruksverket vägledning – Vattenskyddsområden och gödselhantering, remiss efter sommaren.
- Vägledning om MKN – egenkontroll och övergödning jobbas frenetiskt på – seminarium i höst.
- Uppdatering av vägledning för muddring och muddermassor- handäggarträff i höst
- Jobbar med vägledning för prövning av avloppsanläggningar parallellt med att regeringen lämnat HaVs förslag på ny författning om små avlopp
- Mycket arbete med vattenkraftsvägledning. Stödjer fyra avrinningsområdesvisa projekt, Emån, Dalälven, Luleälv, Nissan?
- Rapport "Sötvattenanknutna Natura 2000-vårdens känslighet för hydromorfologisk påverkan" kommer att publiceras.

14. Beslut: Arbetsgrupp inför Arbets-Workshop 1 november

Arbetsgrupp arbetsworkshop: Helena S, Christian, Gunilla, Tomas, Thomas. Christian sammankallande.

Camilla skickar underlag till Christian. Exempel på frågor finns i föregående mötesanteckningar. Workshopen kan innehålla två scenarios, dvs att ToFR läggs ned eller fortsätter 2018. Det finns även en risk att inga nya ledamöter utses inför 2018. Nya formen för samverkan. Idé: ToFR bör ge exempel på hur man kan samverka mellan kommuner.

15. Övriga frågor

- a) Rättsäker myndighetsutövning, fortbildning och kompetensutveckling inom ToFR myndigheterna. Svaren på enkäten finns inlagd på samverkansforumet.
- b) Tandläkare, praktikertjänst. EU-finansierat projekt. Referenspersoner i egenskap av miljöinspektörer efterfrågas. Camilla mailar förfrågan till Thomas Forsberg att skicka vidare.
- c) Livsmedelsverkets TVL-metoder. Livsmedelsverket var inbjuden till TVL-gruppens arbetsmöte om sin TVL. Förslag att bjuda in dem till möte 4. Ann tar kontakt med SLV.
- d) TVL-gruppen: De hade sitt möte den 1 juni. Enligt processen som arbetsgruppen tog fram så ska i slutet av juni skickas ut en lista. Camilla hjälper Ann med vilka som bör få listan. Arbetsprocessens tidslinje behöver korrigeras för att allt ska bli klart till slutet av oktober.

Gällande den externa behovskartläggningen som ska ske vart tredje år, behöver enkäten ligga ute januari-mars istället för maj som det var förut. Är det möjligt att samordna med 1:28 enkäten? Tas upp på möte 3.

- e) SKL mötet om behovsutredning och avgifter: Feedback. Det var inte tydligt inför mötet vad som förväntades av deltagarna. Jordbruksverkets deltagare upplevde senaste mötet som ett beslutsmöte, med beslut som skulle tas men att de inte hade fått chans att förankra i sin respektive organisation. Och det var även bråttom att ta beslut pga miljötillsynsutredningen. Generalläkaren var inte ens inbjudna på detta senaste möte.
- f) Forskning om miljötillsyn, Tillsyn som styrmedel för förbättrat miljöbeteende
Presentation av resultaten i höst. 11 september, em på Naturvårdsverket.

16. Kommunikation av dagens möte

Snabbanteckningar. Utkast till protokoll på samverkansforum två veckor senare och inkom med ytterligare korrektur innan nästa rådsmöte då protokollet fastställs.

17. Nästa möte den 21 september

- Redovisning och reflektioner av miljötillsynsutredningen som berör ToFR på e.m.
- Miljöbalksprojektets leverans, hur det berör ToFR.
- Förenklningar av enkäterna om varuförordningen.
- TVL-gruppen, Enkäten för behovskartläggning, samordna med 1:28 enkät?
- Något om förberedelserna till arbetsworkshop 1 november.

Till möte 4, 13 december:

SKL behovsutredning och avgifter, uppföljning.
Livsmedelsverkets TVL-metoder

Vid protokollet

Camilla Johansson
Kansli ToFR

Gunilla Ewing Skotnicka
Mötets ordförande